



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 77/2016
24.11.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Гордане Ајншпилер Поповић и Браниславе Апостоловић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца "АА" стечају, ..., кога заступа пуномоћник Александар Лојпур, адвокат из ..., против туженог "ББ", ..., кога заступа пуномоћник Снежана Митровић, адвокат из ..., ради утврђења и исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 3961/15 од 06.11.2015. године, у седници већа одржаној дана 24. новембра 2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 3961/15 од 06.11.2015. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 5352/13 од 16.04.2015. године, у ставу I изреке, одбијен је тужбени захтев да се утврди да је Генерални уговор закључен између тужиоца и туженог број 20/3 од 15.03.2006. године на снази и да производи правно дејство и да се утврди да је уговор о заједничкој изградњи на локацији ... у делу ... на ... закључен између тужиоца и туженог ... године на снази и да производи правно дејство. У ставу II изреке, делимично је одбијен евентуални тужбени захтев за утврђење да је Уговор о заједничкој изградњи на локацији ... у делу ... на ..., закључен између парничних странака 30.11.2006. године, раскинут због неизвршења обавезе од стране туженог, те да се тужени обавезе на исплату стварне штете и изгубљене добити у износу од 671.056.588,34 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. У ставу III изреке, делимично је усвојен евентуални тужбени захтев за утврђење да је Генерални уговор закључен између странака 15.03.2006. године раскинут због неизвршавања обавеза од стране туженог и обавезан тужени да плати износ од 8.943.411,66 динара на име стварне штете. У ставу IV изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове спора у износу од 696.467,27 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 3961/15 од 06.11.2015. године, у ставу I изреке, одбачена је жалба тужиоца изјављена на став III изреке наведене пресуде Привредног суда у Београду. У ставу II изреке, одбијена је жалба

тужиоца као неоснована и потврђена наведена пресуда Привредног суда у Београду у ставу I и II изреке. У ставу III изреке, наведена пресуда преиначена је у ставу III и IV изреке тако што је под 1. одбијен евентуални тужбени захтев да се утврди да је Генерални уговор закључен између странака 15.03.2006. године раскинут због неизвршавања обавеза од стране туженог, те да се тужени обавезе на плати тужиоцу износ од 8.943.411,66 динара са законском затезном каматом од 15.04.2015. године до исплате и под 2. обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 283.250,00 динара. У ставу IV изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 426.000,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију, побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности, а нису учињене ни битне повреде одредаба парничног поступка на које тужилац неосновано у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, између парничних странака дана 15.03.2006. године закључен је Генерални уговор, а туженог је заступао у својству в.д. директора ВВ, као продавац. Овим уговором констатовано је да је тужени носилац права коришћења на земљишту по основу правноснажног решења о додели градског грађевинског земљишта, те да је Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове издао акт о урбанистичким условима за изградњу објекта "... .. на Тужени се, као продавац, обавезао да изгради и преда купцу, овде тужиоцу, објекат "... .. по систему и на начин како се договоре, а купац може бирати подизвођаче и суфинансијере, с тим да уколико у року од шест месеци не приступи финансирању реализације пројекта да се уговор аутоматски раскида. Између парничних странака 30.11.2006. године закључен је уговор о заједничкој изградњи на локацији "... .. у делу на ..., те је туженог у својству в.д. директора заступао ВВ, као инвеститор, а овде тужилац, као суинвеститор који је предузео обавезу да по добијању одобрења за изградњу најкасније у року од осам дана на име суинвеститорског учешћа плати 1.000.000 евра у динарској противвредности на дан уплате. Предметним уговором тужени се обавезао да покрене поступак за пренос права коришћења по основу Закона о хипотеци на објектима изградње. Уговор од 30.11.2006. године представља детаљну разраду Генералног уговора од 15.03.2006. године. Дописом од 20.06.2007. године тужени је обавестио тужиоца да је уговор закључен без одобрења и сазнања Управног одбора туженог, да би се извршила хипотекарна продаја на законит начин било је неопходно да постоји неспорно доспело потраживање купца, као и да је уговор потписан од стране вршиоца дужности последњег дана мандата. Пресудом Вишег трговинског суда

Пж 8436/06 од 13.09.2007. године, поништена је одлука Управног одбора о избору вршиоца дужности директора туженог ВВ, потписника уговора за туженог.

Вештачењем, преко вештака грађевинске струке, а применом Одлуке о критеријумима и мерилима за утврђивање закупнине и накнаде за уређивање грађевинског земљишта, донете од стране Скупштине града Београда од 13.06.2003. године, утврђен је проценат тржишне вредности права коришћења на овом грађевинском земљишту на коме је планирана изградња објекта "... " Процењена тржишна вредност права коришћења у новембру 2006. године износила је 2.834.032 евра. Из налаза и мишљења судског вештака финансијске струке утврђена је противвредност – динарска противвредност на дан 15.11.2006. године у износу од 224.030.229,60 динара. Полазећи од вредности пословне имовине туженог од 467.750.000,00 динара, проценат права коришћења у пословној имовини туженог износи 47,90%.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је одбијен тужбени захтев – основни тужбени захтев за утврђење да Генерални уговор и Уговор о заједничкој градњи производе правно дејство, као и у делу којим је одбијен евентуални захтев да се утврди да је Уговор о заједничкој изградњи на локацији "... " раксинут због неизвршења обавеза од стране туженог и да се тужени обавезе на исплату накнаде штете у виду измакле добити и стварне штете у износу од 671.056.588,34 динара са припадајућом каматом.

Полазећи од одредбе члана 442. Закона о привредним друштвима, према којој се под стицањем и располагањем имовином велике вредности сматра располагање са најмање 30% књиговодствене вредности имовине исказане у последњем годишњем билансу стања, правилан је закључак нижестепених судова да је закључење Уговора о заједничкој изградњи недозвољено располагање и прометовање имовином велике вредности, које је извршено супротно императивној одредби члана 137. став 1. тачка 12. Закона о привредним друштвима, јер је вршилац дужности директора туженог, без одлуке Скупштине и препоруке Управног одбора закључио Генерални уговор од 15.03.2006. године и Уговор од 30.11.2006. године.

Правилан је и закључак нижестепених судова да је Уговор о заједничкој изградњи закључен да би фактички тужилац остварио одобрење за градњу као инвеститор коме то одобрење није издато, а који инвеститор конкретно финансира изградњу. Правилно налазе нижестепени судови да су закљученим Уговором парничне странке фактички извршиле уступање права коришћења на земљишту. Из свих наведених разлога правилна је одлука нижестепених судова да Уговор о заједничкој изградњи не производи правно дејство, обзиром да је закључен од стране директора туженог, без претходно прибављене одлуке Скупштине туженог о располагању имовином велике вредности, што је супротно чл. 137, 442. и 443. Закона о привредним друштвима.

Ревизијом се неосновано указује на битну повреду одредаба парничног поступка, која је према наводима ревизије учињена тиме што суд није усагласио налаз и мишљење судског вештака са налазом и мишљењем вештака финансијске струке ког је ангажовао тужилац. Ово из разлога што се разлика која се односи на

процент права коришћења у пословној имовини туженог појављује искључиво због тога што су вештаци применили различите методологије обрачуна, а не због тога што су вештаци применили исту методологију обрачуна а утврдили различит проценат права коришћења у пословној имовини туженог.

Правилно су нижестепени судови одбили и захтев тужиоца за накнаду штете у виду измакле добити. Ово из разлога што су закључили да је на тужиоцу био терет доказивања да је претрпео штету у виду изосталог очекиваног прихода и висину штете, да је штета последица неиспуњења уговорне обавезе туженог или штетних противправних радњи туженог те да између штете и радњи туженог постоји узрочно-последична веза, као и да је такву штету тужени могао предвидети као могућу последицу повреде уговорних обавеза. Како тужилац није доказао постојање узрочно-последичне везе између радњи туженог и умањења имовине у виду измакле добити тужиоца, те није приложио доказе на околност висине штете по основу измакле добити, то су нижестепени судови правилном применом одредбе члана 189. Закона о облигационим односима тужбени захтев за накнаду штете одбили.

Правилно је другостепени суд нашао да је погрешно становиште првостепеног суда да је Генерални уговор пуноважан, али да је исти раскинут, те да је по том основу тужилац остварио право на накнаду штете. Ово из разлога што је другостепени суд правилно закључио да су Уговор о грађењу и Генерални уговор међусобно повезани уговори, те да се пуноважност овог уговора од 15.03.2006. године, цени према идентичним разлозима ништавости као и за Уговор од 30.11.2006. године. Уговор од 30.11.2006. године, којим је детаљно разрађен уговор од 15.03.2006. године, за туженог је потписан од стране ВВ, последњег дана мандата у својству в.д. директора. Одлука Управног одбора о избору вршиоца дужности поништена је пресудом Вишег трговинског суда од 13.09.2007. године, па имајући у виду јавно доступне податке о забележби спора, при чему тужилац у поднеску од 17.11.2008. године није оспорио да је био упознат са забележбом спора, другостепени суд је правилно закључио да је тужилац приликом закључења предметних уговора, поступао као несавесна страна. Код чињенице да су јавно били доступни подаци и о финансијским извештајима туженог, те да је тужени у конкретном случају био дужан да се понаша у складу са стандардом доброг привредника, што овде није случај, правилан је закључак другостепеног суда да тужилац у смислу одредбе члана 108. Закона о облигационим односима нема право на накнаду штете. Разлози ништавости уговора тужиоцу су морали бити познати, а тужилац је преузео пословни ризик, те је правилан закључак другостепеног суда да не може од туженог потраживати трошкове као накнаду стварне штете по основу плаћања урбанистичке анализе, нити износ из Уговора о лизингу. Како је предметни Уговор ништав, правилан је и закључак другостепеног суда да раскид тог уговора није могућ, па како је тужилац био несавесна страна не може остварити право на накнаду штете. При томе је другостепени суд правилно ценио и чињеницу да тужилац није приложио доказе на околност да су трошкови по основу издавања машина у вези са закључењем – реализацијом предметног Уговора, те да из своје несавесности не може извлачити корист.

Код чињенице да су трошкови тужиоца везани за реализацију ништавог уговора, те да по основу тих трошкова није увећана имовина туженог, правилан је и закључак другостепеног суда да тужилац није остварио ни право из члана 104. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, односно да би се у конкретном случају могло радити о рушљивим, а не апсолутно ништавим уговорима.

Са изложеног, а на основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић